

Iliana Dumitrescu

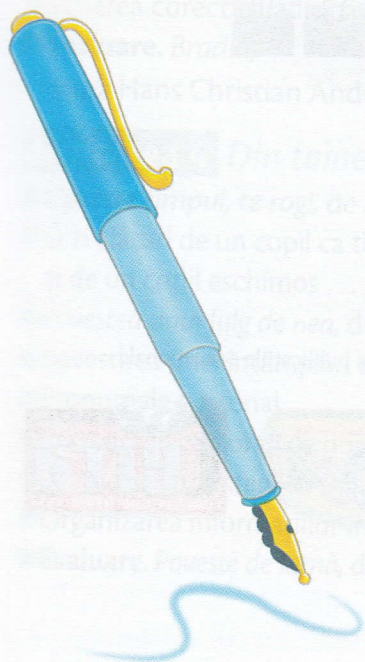
Nicoleta Ciobanu

Limba și literatură română

Teorie și exerciții

Clasa a IV-a

Nume

Prenume

Clasa

Școala

Cuprins

Unitatea 1 Povești de toamnă

- La pas cu frunzele toamnei, de Aurora Ionescu 6
- Sensul cuvintelor 10
- Am aflat cuvântul magic, de Vasile Poenaru 11
- Comunicare 12
- În biblioteca școlii, de Aurora Ionescu 13
- **Evaluare.** Șoricel de bibliotecă, de Elia David 15

Unitatea 2 Împreună cu ceilalți

- Grădina de legume, de Marin Constantin 18
- Substantivul 22
- Rândunica 24
- Cum prezinți un text audiat? 28
- Fii tu însuși!, de Claudia Groza 29
- Satul global, de Vasile Poenaru 35
- **Evaluare.** O să fii verde!, de Elia David 39

Unitatea 3 O lume de poveste

- Buburuza fără buline, de Claudia Groza 42
- Invitația 45
- Minunata călătorie a lui Nils Holgersson, după Selma Lagerlöf 46
- Descrierea unui personaj 49
- Adjectivul. Poziția adjectivului față de substantiv ... 50
- Bunul meu amic, Ilie, de Aurora Ionescu 52
- Iarna, de Vasile Alecsandri 54
- Acordul adjectivului cu substantivul 56
- Scrierea corectă a adjectivelor 58
- **Evaluare.** Bradul, după Hans Christian Andersen 60

Unitatea 4 Din tainele naturii

- Oprește timpul, te rog!, de Aurora Ionescu 62
- O zi alături de un copil ca tine și de un copil eschimos 68
- Povestea unui fulg de nea, după Adina Popescu 70
- Povestirea unei întâmplări trăite sau imaginate 73
- Pronumele personal 74
- Pronumele personal de politețe 77
- Sportul și sănătatea, de Claudia Groza 78
- Organizarea informațiilor într-un tabel 82
- **Evaluare.** Poveste de iarnă, de Petre Ghelmez 83

Unitatea 5 Spectacolul naturii

- Păpădia, de Ion Agârbiceanu 86
- Cartea poștală 89
- Verbul 90
- Persoana și numărul verbului 92
- Amintiri din copilărie, de Ion Creangă 94
- Relatarea unor întâmplări având ca suport banda desenată 98
- Timpul verbului 99
- **Evaluare.** Albinuțele își caută de mâncare, de Konstantin Ușinski 101

Unitatea 6 În ritm de primăvară

- Dragă Năsturel, de Petre Ghelmez 104
- Cuvântul – parte de propoziție 108
- Subiectul 109
- Predicatul 111
- Relația dintre subiect și predicat 113
- **Evaluare.** Borboarea, de Petre Ghelmez 115

Unitatea 7 Dorințe împlinite

- Călătoriile lui Marco Polo, de Petre Ghelmez .. 118
- Călătoria unui bob de orez, de Adina Popescu .. 122
- Invitație la drumeție 127
- Organizarea unei drumeții 129
- Ilustrarea unui text literar prin desene.
Aeroplanul, de George Topîrceanu 130
- Ghilimelele 135
- Lumea văzută prin ochi de copil. Cât e lumea? te întreab..., de Lucian Avramescu 136
- Aripile lui Icar, după Petre Ghelmez 138
- **Evaluare.** Zborul, de Petre Ghelmez 141

Unitatea 8 Amintiri din copilărie

- Copii eram noi amândoi, de Mihai Eminescu 144
- Jocuri de ieri – jocuri de azi 146
- La cireșe, după Ion Creangă 148
- Freamăt de codru, de Mihai Eminescu 152
- **Evaluare.** Miriapodul, de Adina Popescu 154
- Din jurnalul clasei a IV-a 159

Lectură pentru
suflet și minte

- Citirea unui text • Formularea de întrebări și răspunsuri • Identificarea cuvintelor cu sens asemănător/opus • Redactarea unui bilet
- Scrierea corectă a cuvintelor • Utilizarea corectă a semnelor de punctuație • Ordonarea logică a ideilor principale • Scrierea imaginativă • Identificarea părților de vorbire

Dicționar

- **astâmpăr**: liniște, pace
- **duioșie**: gingășie
- **a istorisi**: a povesti
- **a se iți**: a se ivi, a apărea
- **năstrușnică**: poznașă
- **a netezi**: (aici) a călca

La pas cu frunzele toamnei

de Aurora Ionescu

Ce emoții! De când se trezise, Tică nu avea deloc astâmpăr. Nici bunica nu-i fusese de mare folos. Din zori, nu stătuse o clipă: ba i-a netezit cămașa cea albă, ba i-a pregătit ghețele cele noi, ba i-a pus termometrul, căci i se părea nițeluș cam roșu la față... Din când în când, ea suspina și își ștergea pe furiș câte o lacrimă de pe obrazul trandafiriu.

— Bunico, de ce **plângi**? Nu mai sunt în clasa întâi!

— Așa este. Începi clasa a treia. Ești așa de mare!... Roșcovanul bunicii! Și bunica își strecură mâna caldă prin bucele puiului.

— Bunico, iar mă ciufulești!

— Gata, uite, ți l-am așezat la loc, îl mângâie bunica, privindu-l cu **duioșie**. Te-ai uitat în ghiozdan? Ai tot ce-ți trebuie?

— Am verificat de două ori! La revedere, bunico!

Bunica l-a îmbrățișat pe Tică, apoi a rămas în pragul ușii, urmărindu-l cu ochii umeziți de lacrimi.

— Haide, Mieluț, că mă grăbesc! Trebuie să ajung la școală! Hai, lasă, că nu le poți prinde pe toate azi!

Mieluț era din cale-afară de ocupat. Prindea din văzduh câte-o frunză aurie, desprinsă din copaci, o lovea cu lăbuța, apoi, curios, o privea cum plutește prin **aer**. Ciulea urechile, așteptând ca frunzele să bubuie la atingerea pământului. Dar nu se întâmpla așa, iar cățelul lătra mirat:

— Ham! Apoi își relua jocul, rămânând, de fiecare dată, la fel de năuc.

— Mieluț, încetează! îi spuse Tică. Însă tot drumul până la școală, cățelul fugări frunzele arămii. La un moment dat, fu cât pe ce să-l dărâme pe Tică.

— Mieluț, fii cuminte! Era să cad din pricina ta.

În semn de înțelegere, Mieluț își șterse boticul **umed** de pantalonii băiatului.

— Cățel zăpăcit ce ești! Uite, uite ce mi-ai făcut! Bine că am ajuns la școală! Acum, du-te acasă!

Auzind **glasurile voioase** ale copiilor din curtea școlii, Mieluț începu să dea vesel din coadă. Nu avea voie să intre în curtea școlii. Așa îi spusese Tică. Așadar, îl urmări pe băiat cu privirea până ce acesta **intră** în școală.

Deodată, o frunză năstrușnică s-a desprins dintr-un copac și i-a picat drept pe nas. Bine că i-a amintit! Tacticos, Mieluț s-a așezat sub copacul care nu-și ținea frunzele la locul lor și jocul reîncepu.

— Ham! Ham-ham!

Tică s-a bucurat nespuse să-și revadă colegii. Toți erau nerăbdători să-și **istorisească** aventurile. A cui poveste de vacanță s-o asculte mai întâi?

Când orele au luat sfârșit, băiatul a ieșit pe poarta școlii. O codiță ciudată, care se ițea de sub pătura de frunze, i-a atras atenția.

— Oare ce-o fi? se întrebă el mirat.

Ciudata arătare începu brusc să se scuture, să se întindă și... ce să vezi? În toată splendoarea lui, își făcu apariția nimeni altul decât Mieluț. Pesemne că a stat acolo, așteptând să-i pice pe nas vreo frunză, însă, furat de somn, a fost acoperit de o păturică protectoare și călduroasă.

Ați văzut vreodată un câțel bucurându-se că-și revede stăpânul? Atunci, dragi copii, vă imaginați deja ce a urmat!

IMPORTANT!

- Tipărește Fișa de lectură de pe CD.
- Completează câte o fișă de lectură pentru fiecare dintre textele citite. • Adaugă fiecare fișă în Portofoliu. • Descarcă modelul pentru coperta portofoliului de pe CD.

DESCOPERĂ UNIVERSUL TEXTULUI!

Observ

- 1 Completează propozițiile de mai jos, folosind cuvintele potrivite din textul citit.

Este o zi de _____. Tică poartă _____. El merge la _____.
Prietenul său, un _____ năzdrăvan, îl însoțește vesel.

- 2 Alege varianta corectă.

- a) Tică era emoționat pentru că ☐ era prima zi de școală ☐ își iubea bunica ☐ purta cămașă albă ☐ termina clasa a doua.
- b) Bunica i-a pus termometrul băiatului deoarece i se părea că ☐ era cald ☐ era roșu la față ☐ avea ochii roșii ☐ avea temperatură.
- c) Tică avea părul ☐ roșcovan și ondulat ☐ auriu și ondulat ☐ castaniu și ondulat ☐ brunet și ondulat.
- d) Mieluț fugărea ☐ frunzele arămii ☐ vrăbiuțele guralive ☐ frunzele verzulii ☐ fluturii aurii.

- 3 Notează personajele, apoi adaugă câte două **însușiri** pentru fiecare **personaj** ilustrat în imaginile care însoțesc textul.

• _____

• _____

• _____

• _____

• _____

• _____

Am înțeles ce am citit

- 4 Scrie într-un enunț ideea principală a fragmentului marcat.

5 Numerotează următoarele enunțuri, în ordinea desfășurării evenimentelor prezentate în text.

- ☐ În drum spre școală, Mieluț fugărea frunzele arămii.
- ☐ La școală, copiii și-au istorisit aventurile din timpul vacanței.
- ☐ Cățelul a rămas la poarta școlii.
- ☐ Tică era emoționat în prima zi de școală.
- ☐ După ore, Tică l-a regăsit pe Mieluț la poarta școlii, acoperit de frunze.

Îmi exprim părerea

6 Scrie un text de 6-8 rânduri, în care să descrii cum te-ai simțit în prima zi din clasa a IV-a și ce te-a impresionat cel mai mult.

Îmi îmbogățesc vocabularul

7 Scrie cuvinte cu sens asemănător celor scrise în text cu **roz** și cu sens opus celor scrise cu **bleu**.

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

▶ _____

8 Formulează enunțuri cu sensurile diferite ale cuvintelor date.

cui

cățel

Scriu corect

9 Scrie enunțuri în care să folosești cuvintele indicate.

sa _____

s-a _____

săi _____

să-i _____

AMINTEȘTE-ȚI!

- Scriem **sa** și **săi** când putem înlocui cu **ei/ lui**.

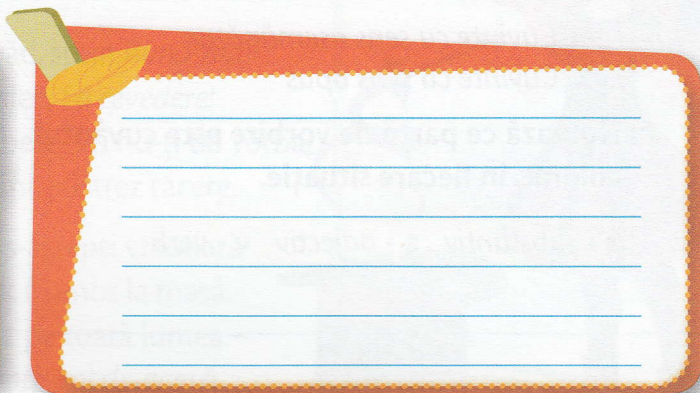
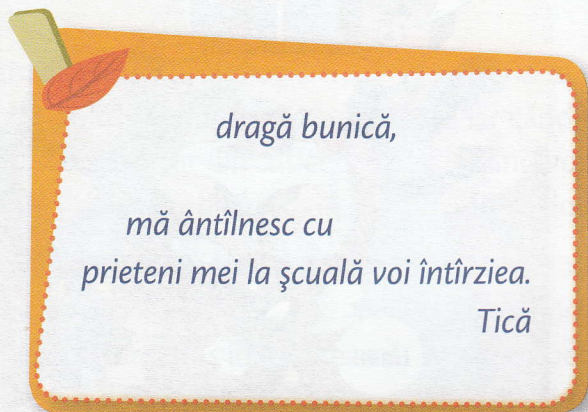

10 Transcrie, din textul *La pas cu frunzele toamnei*, câte un enunț care exprimă:

- o întrebare _____
- o mirare _____
- un ordin _____

11 Citește biletul pe care Tică i l-a scris în mare grabă bunicii. Descoperă greșelile. Transcrie corect biletul.

12 Trece la **singular**, respectiv, la **plural**, fiecare grup de cuvinte.

- ghetetele cele noi _____
- mâini calde _____
- glasurile voioase _____
- ciudatele arătări _____
- obraz trandafirii _____
- frunză arămie _____
- păturică protectoare _____
- botic umed _____

Recunosc părțile de vorbire

13 Identifică, în primul fragment al textului *La pas cu frunzele toamnei*, următoarele părți de vorbire:

14 Alcătuieste câte un enunț care să respecte fiecare dintre schemele date.

- a) **Adjectiv** **Substantiv** **Verb** **Substantiv**

- b) **Pronume** **Verb** **Substantiv** **Adjectiv** **Adjectiv**